

άρθρο
του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
ΜΕΪΜΑΡΑΚΗ

Αναγκαία η σύσταση ειδικού Συνταγματικού Δικαστηρίου

γονται οι υποψίες των πολιτών περί παρεμβάσεων της εκτελεστικής προς τη δικαστική εξουσία, που σε περιόδους κρίσης και πολιτικής αβεβαιότητας εντείνονται. Σε ό,τι αφορά τη σύνθεση του εκλεκτορικού σώματος, μπορεί να αναπτυχθεί ένας ευρύς διάλογος και υπάρχουν, ως γνωστόν, διάφορες επιλογές.

λογής των μελών του και η θητεία τους μπορεί να είναι αντικείμενο ευρύτατου διαλόγου.

ΚΑΤΑ ΤΑ ΛΟΙΠΑ, θα εξακολουθήσει να ασκείται ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων από όλα τα δικαστήρια, όπως

■ **ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ** διάλογο για τη συνταγματική αναθεώρηση οφείλουμε όλοι να συμβάλουμε με απόψεις και προτάσεις για αλλαγές, προκειμένου το νέο Σύνταγμα να συμβαδίζει με τις συνθήκες και τις απαιτήσεις της εποχής. Βασική προϋπόθεση, όπως έχω ήδη αναλύσει, είναι ένα περιβάλλον ομαλότητας και συνεννόησης, διότι οι προτάσεις για την αναθεώρηση δεν πρέπει να επηρεάζονται από μικροκομματικές σκοπιμότητες και από τις απαιτήσεις της στιγμής, αλλά πρέπει να διακρίνονται από μακροπρόθεσμη οπτική με μόνο κριτήριο το συμφέρον της χώρας και της Δημοκρατίας.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΟΥ για τον τρόπο εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας υπηρετεί την Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, όπως προβλέπεται στο ισχύον Σύνταγμα, όπου ο πρώτος λόγος ανήκει τη Βουλή και στον πρωθυπουργό. Αν όμως το νέο Σύνταγμα προβλέψει Προεδρική Δημοκρατία, αυτονόητο είναι ότι ο Πρόεδρος πρέπει να εκλέγεται απευθείας από τον λαό. Αναθεώρηση, επίσης, απαιτείται και στον τρόπο ανάδειξης της ηγεσίας της Δικαιοσύνης.

ΜΕ ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ Σύνταγμα, άρθρο 90, παράγραφος 5, η προαγωγή στις θέσεις προέδρων και αντιπροέδρων γίνεται με Προεδρικό Διάταγμα, ύστερα από πρόταση του υπουργικού συμβουλίου. Το καθεστώς αυτό δημιουργεί την εντύπωση, σε μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης, υπόγειας σχέσης της δικαστικής με την εκτελεστική εξουσία.

ΕΤΣΙ ΑΔΥΝΑΤΙΖΕΙ η αξία του θεσμού και εκπέμπεται μήνυμα μιας μορφής εξαρτημένης Δικαιοσύνης. Ως εκ τούτου, το ανέλεγκτο δικαίωμα επιλογής της εκάστοτε κυβέρνησης πρέπει να καταργηθεί. Αλλωστε, πολλές φορές εμφανώς παραβιάζονται η ιεραρχία, η αξιοκρατία και η αρχαιότητα και γίνονται अपαράδεκτες παρασκηνιακές μεθοδεύσεις (π.χ. βουτιά στην επετηρίδα). Συχνά παραλείπονται και παρακάμπτονται ικανοί και άξιοι δικαστές, οι οποίοι χαίρουν μεγάλης εκτίμησης και διαθέτουν δικαστικό και επιστημονικό εκτόπισμα.

Ο ΠΥΡΗΝΑΣ της σκέψης πρέπει να είναι η απεμπλοκή της επιλογής ηγεσίας της Δικαιοσύνης από την εκάστοτε πολιτική και κομματική εξουσία. Στόχος μας πρέπει να είναι η θωράκιση του κύρους τόσο του πολιτικού όσο και του δικαστικού κόσμου και η αναβάθμιση της ποιότητας της Δημοκρατίας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ πλευρά, δεν είναι δόκιμη η επιλογή της ηγεσίας της Δικαιοσύνης αποκλειστικά από το Δικαστικό Σώμα, γιατί αυτό μπορεί να οδηγήσει σε λογικές «κλειστού και αυτοαναπαραγόμενου χώρου». Αυτό δεν συμβαδίζει με τη δημοκρατική αρχή που διέπει και καλύπτει συνολικά την κοινωνία, το κράτος και τους θεσμούς.

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ λοιπόν οι πρόεδροι και οι αντιπρόεδροι των τριών ανωτάτων δικαστηρίων και πιθανώς ο/η εισαγγελέας του Αρείου Πάγου να εκλέγονται από ένα ευρύτατο εκλεκτορικό σώμα. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύ-

λαός

Αν το νέο Σύνταγμα προβλέψει Προεδρική Δημοκρατία, αυτονόητο είναι ότι ο Πρόεδρος πρέπει να εκλέγεται απευθείας από τον λαό

ΑΛΛΟ ΜΕΓΑΛΟ ζήτημα που αφορά τη Δικαιοσύνη είναι η αναγκαιότητα θέσπισης Συνταγματικού Δικαστηρίου. Ενα από τα βασικά χαρακτηριστικά της Δικαιοσύνης, που αποτελεί και θεμελιώδη προϋπόθεση, είναι η ασφάλεια δικαίου.

ΕΙΝΑΙ ΓΕΓΟΝΟΣ ότι ο έλεγχος της συνταγματικότητας του νόμου, όπως ασκείται μέχρι σήμερα στην Ελλάδα, περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικά στη συμφωνία ή μη κανόνων δικαίου με τις διατάξεις του Συντάγματος που κατοχυρώνουν ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, οι οποίες και αποτελούν αντικείμενο δικαστικής ερμηνείας.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ, οι διατάξεις που εντάσσονται στο λεγόμενο οργανωτικό μέρος του Συντάγματος, π.χ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Βουλή, κυβέρνηση, δεν μπορούν, από τη φύση τους, να αποτελέσουν αντικείμενο ερμηνείας από κάποιο δικαστήριο.

ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ, λοιπόν, η σύσταση ειδικού Συνταγματικού Δικαστηρίου που θα είναι αρμόδιο για την ερμηνεία των ως άνω οργανωτικών συνταγματικών διατάξεων και όχι μόνο. Η στελέχωση του Συνταγματικού Δικαστηρίου, ο τρόπος επι-

προβλέπεται και τώρα από τις ισχύουσες συνταγματικές διατάξεις.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΜΟΥ, πρέπει να αναθεωρηθεί και το άρθρο 37, παράγραφος 3, που προβλέπει τον διορισμό ως υπηρεσιακού πρωθυπουργού του προέδρου ενός εκ των ανωτάτων δικαστηρίων, διότι δημιουργεί εντυπώσεις εξάρτησης.

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ πάντως για τα θέματα της Δικαιοσύνης θα πρέπει να υπάρξουν και νόμοι, προκειμένου και να επιταχυνθεί ο ρυθμός απόδοσής της, αλλά και να διευκολυνθούν με τον καλύτερο τρόπο οι δικαστές στο έργο τους, τόσο με την κάλυψη κενών θέσεων, όσο και με τη βελτίωση των υποδομών. Είναι, τέλος, κατανόητο ότι στο Σύνταγμα υπάρχουν και άλλα κεφάλαια προς αναθεώρηση, στα οποία θα επανέλθω με την κατάθεση προτάσεων, γιατί αποτελεί υποχρέωση όλων μας η ιστορική του αντοχή και η συνέχειά του.